

Inhoudsopgave voor de economische vakken

De kandidaten moeten voldoende kennis hebben van de volgende begrippen en technieken om in staat te zijn hun gebruik bij concrete beleidsproblemen en de gegrondheid van de resultaten van de analyses te kunnen beoordelen.

Bij luik 1 en luik 3 dienen de kandidaten tijdens het interview een keuze te maken uit 3 van de 4 subthema's waarover vragen gesteld gaan worden. Over het resterende thema zullen geen vragen gesteld worden.

AUDIT/BEHEERSTECHNIEKEN

1. Algemeen begrippenkader

Algemeen boekhouden versus budgettair boekhouden – jaarrekening versus begrotingsrekening

Principes Activity Based Costing - Target Costing

Evaluatietechnieken: maatschappelijke kosten -batenanalyse; horizontale en verticale analyse (cashflow, rendabiliteit, solvabiliteit, liquiditeit), technieken van investeringsanalyse (basis)

2. Organisatiebeheersing/Interne controle

Definitie – COSO – Belang van de interne controle voor audit.

Componenten van een internecontrolesysteem.

Rol van een beheerscontroller

Doelmatigheid, doeltreffendheid en zuinigheid

Geïntegreerde prestatiemeting: de Balanced Scorecard

3. Audit

Definitie –audittypes – spending review – interne versus externe audit.

IIA- ISA - institutioneel Belgisch kader – single audit

Auditcharter - auditcomité – deontologische code.

Voorbeelden van auditdiensten binnen de overheid.

4. Auditmethodologie

Beschrijving van het auditproces

Auditrisico - materialiteit

Doelstellingen operationele en financiële audit

Soorten bewijsmiddelen

Audit testen: overeenstemmingstests, substantieve transactiestest, analytische test en directe balanstest

Steekproefbepaling: statistisch of niet-statistisch - Soorten steekproefselectiemethodes

Literatuursuggesties:

Handboek Auditing (Rudi Dries, Lieven Van Brussel en Marleen Willekens), Uitg. Intersentia;

Handboek Beheerscontrole (Werner Bruggeman, Regine Slagmulder en Sophie Hoozée), Uitg. Intersentia;

Handboek financiële analyse van de vennootschap (Hubert Ooghe, Heidi Vander Bauwhede, Charles Van Wymeersch), Uitg. Intersentia;

ALGEMENE ECONOMIE

1. Algemeen begrippenkader

Definitie economie- economisch motief- schaarste- behoefte – middelen -goed/dienst - nut-huishouding – allocatieve efficiëntie – economische orde

Theorie van het geld – soorten – geldcreatie – kwantiteitswet- liquiditeitsquote - geldmarkt

Speltheorie – statische/dynamische spelen met complete informatie – Nashevenwicht

Handelspolitiek – (niet-)tarifaire beperkingen - protectionisme

2. Micro-economie

Consument - Homo economicus – preferenties- indifferentiecurves – budgetlijn – elasticiteit – substitutie-effect – inkomenseffect – vraagcurve

Producent – structurele en marginale productiebeslissing – schaalvoordelen - diversificatievoordelen – productiefunctie – isoquant – oppportuiniteitskost – kostencurve – aanbodcurve

Markt – marktvraag en -aanbod – elasticiteit – evenwicht – marktvormen – prijs- en mededingingsbeleid – accijnzen – ad valorem taks

3. Macro-economie

Economische activiteit – BBP- BNP – systeem nationale rekeningen - trends en cycli

Inflatie – deflatie – meetwijze - oorzaken

Werkloosheid – meetwijze – soorten - verklaring

Betalingsbalans – lopende rekening – kapitaalrekening - langetermijnrente

Economische politiek – stabilisatiefunctie overheid - budgettaire beleid - Monetair beleid – openmarktpolitiek – valutatransacties – reservecoëfficiënt – basisherfinancieringsrente- wisselkoersen - intrestpariteit

Literatuursuggesties:

Handboek Economie Toegelicht (Marc De Clerq), Uitg. Intersentia

Economie, een inleiding (André Decoster en Erwin Ooghe), Uitg. Leuven University Press

Openbare Financiën

1. Algemeen

Hoofdtheorema's welfare economics – pareto-efficiëntie
Marktfalen - Externaliteiten – welvaartsverlies- coasetheorema -Pigou - Publieke goederen- free rider –asymmetrische informatieproblemen
Politieke economie – stemregels – theorema Arrow
Inkomensverdelingen –verdelingsvraagstuk
Begrotingsfederalisme- bijzondere financieringswet – juste retour – principe Olson
Begrotingsartikels- economische, functionele en organisatorische classificatie

2. Inkomsten

Fiscale en niet-fiscale ontvangsten - retributies
Belastingen – soorten en indeling -belastingdruk – belastingprincipes - afwenteling – excess burden – lump sum belastingen - progressiviteit – degressiviteit – Harberger-Laffercurve
Personenbelasting noties: berekeningswijze, opcentiemen, autonomiefactor
Overzicht van de overheidsinkomsten bij E.U, in België en deelentiteiten
Overzicht van de inkomsten Sociale Zekerheid

3. Uitgaven

Overzicht van de overheidsuitgaven bij E.U, in België en de deelentiteiten – classificatie en omvang van de uitgaven
Subsidies – soorten - reserves
Overzicht van de verschillende takken Sociale Zekerheid in België
Verklaringen voor toename overheidsuitgaven

4. Saldi en schuld

Schuldconcepten – economische gevolgen – evolutie van de schuld van België en de deelentiteiten – rentesnieuwbal – optimaal schuldpeil – gedebudgetteerde schuld
Verschillende begrotingsaldi- (Europese) begrotingsnormen- Europees convergentiebeleid – macro-economisch toezicht.

Literatuursuggesties:

Openbare financiën (7e editie), 2022, Frank Naert, Koen Algoed en John Crombez
Public Finance (Harvey Rosen)

<https://bosa.belgium.be/nl/themas/begroting-en-boek-houding>

<https://fin.vlaanderen.be/>

<http://financien-begroting.brussels/>